

Na taboru nizozemskih mladih ornitologov

// Blaž Blažič in Tanja Šumrada

Oktober lani sva se avtorja tega prispevka odpravila na potovanje k našim sovrstnikom na Nizozemsko. Najin namen je bil, da se na priporočilo Eve Vukelič in Maartena de Groota udeleživa jesenskega tabora nizozemskih mladih ornitologov, ki ga vsako leto na otoku Schiermonnikoog organizira mladinska organizacija (JNM), ki združuje mlade, stare med 12 in 25 let, ki želijo svoj prosti čas preživljati v naravi in jo raziskovati v družbi sovrstnikov.

Potovanje sva začela na ljubljanski železniški postaji, od koder sva se z vlakom odpeljala prek Nemčije na Nizozemsko, oziroma natančneje na njen skrajni sever v Frizijo, v majhno pristanišče Lauwersoog. Še preden sva se sestala z drugimi udeleženci tabora, sva se sprehodila po Lauwersmeerju, obsežnem brakičnem zalivu, ki se razteza poleg pristanišča. Tu sva zaradi močne jakosti vetra naletela na nekoliko razburkano vodno površino, kar se je tudi poznalo na številčnosti vodnih ptic, vendar je bilo vrstno kljub temu še zelo pestro. Kjer je vodna površina prehajala v poloje in travnate površine, so se prehranjevale duplinske kozarke (*Tadorna tadorna*), belolične (*Branta leucopsis*) in kanadske gosi (*B. canadensis*). Bilo je tudi nekaj pobrežnikov, ki pa jih zaradi oddaljenosti nisva mogla določiti. V nekoliko mirnejših predelih, kjer je močnemu vetru zastiralo pot gosto trstičje, se je kar trlo rac plovk. Največ je bilo rac žličaric (*Anas clypeata*), žvižgavk (*A. penelope*) in kreheljcev (*A. crecca*), ni pa šlo tudi brez dolgorepkih rac (*A. acuta*) in konopnic (*A. strepera*). Zrak nad zalivom so vsake toliko časa zapolnjevali klici sivih gosi (*Anser anser*), ki so letele v značilni klinasti obliki. Za konec sva se odločila še za hiter ornitopustolovski pregled pristanišča. Tu so brezskrbno plavale jate gag (*Somateria mollissima*), med njimi pa sva našla tudi osamljeno lumno (*Uria aalge*), ki se je vseskozi intenzivno potapljala. Na umetnih bregovih ob

pristanišču so posedali školjkarice (*Haematopus ostralegus*) in kamenjarji (*Arenaria interpres*). Po ornitopustolovskih doživetjih sva se kmalu spoznala s prvimi udeleženci tabora in skupaj smo odšli na ladjo. Sama plovba je kar hitro minila in kmalu se nam je prikazal z meglo obdan frizijski otok Schiermonnikoog.

Že takoj ob prihodu na otok sva kar onemela ob pogledu na večtisočglave jate gosi in pobrežnikov, ki so se spreletavali po otoških travnikih. To presenečenje pa je, kljub počasnemu aklimatiziranju na tamkajšnji ptičji življenjski način, še kar trajalo in trajalo. In medtem ko sva midva lahko ure vsa zamaknjena gledala nekaj tisoč zlatih prosenk (*Pluvialis apricaria*) ali pa grivastih gosi (*Branta bernicla*), so mladi nizozemski ornitologi kolesarili mimo, kot da bi gledala jato golobov ...

Tabori na Nizozemskem potekajo nekoliko drugače kot pri nas. V Sloveniji dajemo poudarek zlasti spoznavanju metod za opazovanje ptic in popisovanju, njihovi tabori pa so namenjeni predvsem opazovanju ptic in nabiranju čim večjega števila vrst. To sva oba s pridom izkoristila in si v slabem tednu nabrala približno 20 »lajferjev« (novih vrst ptic), k čemur so pokroviteljsko pripomogli starejši udeleženci tabora. Najbolj izkušeni med njimi namreč prevzamejo vlogo nekakšnih mentorjev. Vsak večer vsakdo izmed njih pove, na kateri del otoka bo šel naslednji večer, ostali udeleženci pa se, glede na svoje želje, razvrstijo med njimi. Naša skupina je prečesala skoraj ves otok, ki je kot paleta različnih habitatov. Vsako jutro smo na obali Severnega morja opazovali klasični jesenski prelet gag, črnih rac (*Melanitta nigra*), slapnikov in strmoglavcev. Vseskozi so nas preletavali srebrni (*Larus argentatus*), veliki (*L. marinus*) in rjavi galebi (*L. fuscus*). Tu smo opazovali tudi malega sokola (*Falco columbarius*) in kar tridesetglavo jato snežnih strnadov (*Plectrophenax nivalis*). Peščenci (*Calidris alba*) so se običajno prehranjevali ob valovih, le nekaj metrov oddaljeni od nas. Vsake toliko je bilo moč opaziti tudi navadnega tjulnja. Po zamočvirjenih delih otoka smo opazovali koconoge kanje (*Buteo lagopus*), kozice (*Gallinago gallinago*), enkrat pa smo iz grmovja splašili tudi dva osebka pukleža (*Limnocryptes minimus*). Okoli opoldneva smo ob oseki pre-

1: Skupina mladih ornitologov opazuje in raziskuje ptice na nizozemskih otoških travnikih. foto: Vivian Jacobs

2: Kjer je vodna površina prehajala v poloje in travnate površine, so se prehranjevale belolične (*Branta leucopsis*) in druge gosi. foto: Eva Vukelič

1

2

1: Za člane ornitološkega krožka Osnovne šole F. S. Finžgarja iz Lesc so vodni habitati ob morju vedno zanimivi izletniški cilji.

foto: Boris Kozinc

2: Zelenonogi martinec (*Tringa nebularia*) med iskanjem hrane pogosto brodi po plitki vodi. Z gladine pobira žuželke in lovi majhne ribe, pupke, rakce, paglavce in žabe ter kolobarnike.

foto: Bor Kozinc

verjali velike jate pobežnikov, med katerimi so bili tudi za naju bolj »eksotični« veliki prodniki (*Calidris canutus*). Manjkalo pa ni tudi črnih prosenk (*Pluvialis squatarola*), različnih vrst martinčev, komatnih deževnikov (*Charadrius hiaticula*), kamenjarjev, školjkaric in pa velikih (*Numenius arquata*) ter malih škurhov (*N. phaeopus*). Vsak dan smo preverjali večje jate gosi, ki so ena glavnih ornitoloških atrakcij tega otoka. Skupaj sva na otoku videla kar šest vrst. Zadnji dan pa smo obiskali zahodni del otoka z namenom, da bi našli močvirsko uharico (*Asio flammeus*), a se nam žal ni posrečilo. Najbolj zanimivo opazovanje izmed vseh pa je bilo opazovanje mušje listnice (*Phylloscopus inornatus*). To drobno ptico pevko je bilo sicer zelo težko najti, vendar smo si jo lahko po zaslugi Tanje vsi dobro ogledali.

Tako je najin čas na Nizozemskem potekel, kot bi trenil. Avantura, ki jo toplo priporoča tudi vsem drugim!

Za prezimujočimi pticami v Sečoveljske soline in Škocjanski zatok

// Žiga Kozinc

Med letošnjimi zimskimi počitnicami smo se člani ornitološkega krožka Osnovne šole F. S. Finžgarja iz Lesc odpravili v Sečoveljske soline in Škocjanski zatok. Tega izleta sem se že zelo veselil, saj sem vedel, da bom lahko videl veliko zanimivih ptic, verjetno tudi takšne, kakršnih nisem še nikoli prej.

Že takoj ko smo se pripeljali v soline, je bilo videti, da je na vodi veliko sivih (*Larus canus*), rumenonogih (*L. michahellis*) in rečnih galebov (*L. ridibundus*), mlakaric (*Anas platyrhynchos*), lisk (*Fulica atra*) in malih belih čapelj (*Egretta garzetta*). S sošolcem jako sva začela preiskovati tudi kotičke, kjer ptic ni bilo veliko, in kmalu našla zelenonogega martinca (*Tringa nebularia*). Dolgonogo ptico, ki sva jo opazovala prvič, sva določila s primerjavo slik v

priročniku. Bolj neenotni smo bili pri določevanju čigre, ki je neutrudno lovila ob obali. Seveda je na koncu obveljala mentorjeva, ki je kričavo čigro (*Sterna sandvicensis*) tudi fotografiral. V daljavi smo opazili tudi nekaj malih ponirkov (*Tachybaptus ruficollis*), vranjeka (*Phalacrocorax aristotelis*) in kormorana (*P. carbo*). Ko smo se že hoteli odpraviti proti kombiju, pa smo končno opazili pričakovanega vodomca (*Alcedo atthis*), ki sem ga videl spet po nekaj letih.

Nato smo se odpeljali še v naravni rezervat Škocjanski zatok. Še pred prvo opazovalnico smo videli dleska (*Coccythraustes coccythraustes*) in tri plavčke (*Cyanistes caeruleus*). Zanimivo je bilo moje prvo opazovanje kreheljev (*Anas crecca*), ki so se »postavljali« na glavo, da so prišli do hrane. V jati smo jih našli 29. Na naslednji točki je bilo opaziti krepko čez sto lisk, deset velikih škurhov (*Numenius arquata*) ter še nekaj zelenonogih martinčev. Ob obali so počivale tudi nam bolj poznane sive čaplje (*Ardea cinerea*) ter še dve mali beli čaplji. Ob koncu smo videli še večjo skupino rečnih galebov. Za en izlet je bilo ptic toliko, da smo imeli kaj razpravljati ob zasluženem prigrizku. ●

→ Vabilo na drugi raziskovalni vikend MIRNA 2009

Raziskovalni vikend bo že drugič potekal v organizaciji mladinske sekcije. Namenjen bo vsem mladim ornitologom, navdušenim nad pticami, ki jih lahko opazujemo in raziskujemo zlasti v spomladanskem času. Mladi bomo v skupinah po štiri pod vodstvom mentorjev spoznavali ptičji svet v dolini reke Mirne. Poseben poudarek bo tudi letos na spoznavanju popisnih metod za različne vrste ptic.

Vikend bo potekal od petka popoldne do nedelje zvečer od **3. do 5. aprila** (ali od 17. do 19. aprila v primeru slabega vremena). Število udeležencev je omejeno, zato so nujno potrebne **predhodne prijave** najkasneje do **15. marca 2009** na elektronski naslov **sumrada.tanja@gmail.com**. V prijavi nujno napišite svoje osebne podatke (ime, priimek, naslov, datum rojstva in telefon).

Tanja Šumrada, voditeljica mladinske sekcije